

Grönbok om kvarstad på bankmedel

Justitiedepartementet

2007-01-14

Dokumentbeteckning

KOM (2006) 618 slutlig

Grönbok om effektivare verkställighet av domstolsavgöranden i Europeiska unionen: Kvarstad på bankmedel

Sammanfattning

Kommissionen har presenterat en grönbok som syftar till att inleda ett brett samråd med berörda parter om hur man kan förbättra verkställigheten av penningfordringar i EU.

I grönboken beskrivs problemen i samband med indrivning av skulder utomlands och som en tänkbar lösning diskuteras möjligheten att inrätta ett europeiskt system för kvarstad på bankmedel.

Regeringen är positiv till att ett samråd inleds om hur man kan förbättra verkställigheten av penningfordringar i EU, bl.a. genom kvarstad på bankmedel.

1 Förslaget

1.1 Innehåll

Grönboken, som skall utgöra ett underlag för samråd mellan kommissionen, medlemsstaterna och andra intressenter, innehåller olika frågeställningar som syftar till att utröna behovet av att inrätta ett europeiskt system för kvarstad på bankmedel.

I grönboken konstaterar kommissionen bl.a. att det finns gemenskapsinstrument som reglerar frågor om domstolars behörighet, förfarandet för att få domar erkända och förklarade verkställbara samt mekanismer för samarbete mellan domstolar i civilrättsliga förfaranden. Verkställigheten av ett domstolsavgörande som förklarats verkställbart i en

annan medlemsstat är dock i dag en fråga för den nationella lagstiftningen. Som en bakgrund beskriver kommissionen i grönboken att problemen i samband med indrivning av skulder utomlands riskerar att bli ett hinder för penningbetalningarnas fria rörlighet inom EU och kan medföra att den inre marknaden får svårigheter att fungera ordentligt. Man pekar på att försenade och uteblivna betalningar äventyrar både företagens och konsumenternas intressen samt att effektivitetsskillnaderna i fråga om indrivning av skulder inom EU också riskerar att snedvrida konkurrensen mellan företag i medlemsstaterna. Med gällande gemenskapsinstrument är det inte möjligt att utverka ett kvarstadsbeslut på bankmedel som kan verkställas överallt inom EU och kommissionen anser att man nu bör överväga åtgärder på gemenskapsnivå i denna fråga.

Kommissionen diskuterar som en möjlig lösning en beslutsmekanism som skall möjliggöra för en borgenär att säkra en summa pengar som förfallit till betalning eller som han gör anspråk på genom att hindra att medel som gäldenären har till godo på ett eller flera bankkonton inom EU flyttas eller överförs. Ett sådant beslut skulle enligt kommissionen enbart fungera som en säkerhetsåtgärd, dvs. leda till att medel på bankkontot spärras, men utan att de överförs till borgenären. En utgångspunkt som diskuteras är att ett beslut om kvarstad omedelbart skall få verkan i hela EU utan verkställighetsförklaring i den medlemsstat där den görs gällande. Kommissionen uppger att också övriga frågor kring konsekvenserna av ett kvarstadsbeslut måste bli föremål för överväganden. Ett sådant system för kvarstad på bankmedel skulle inrättas genom ett nytt och självständigt europeiskt förfarande, som *antingen* skulle kunna tillgripas vid sidan av åtgärder i nationell lagstiftning *eller* genom en harmonisering av medlemsstaternas nationella regler om kvarstad på bankmedel via ett direktiv.

Kommissionen diskuterar i grönboken olika utgångspunkter för det tänkta europeiska systemet för kvarstad och efterfrågar berörda parter synpunkter på dessa.

1.2 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

I 15 kap. rättegångsbalken finns bestämmelser om civilprocessuella säkerhetsåtgärder (bl.a. kvarstad). Kvarstaden skall hindra att motparten utför något som gör den kommande domen över huvudanspråket meningslös eller mindre värd för sökanden. Kvarstad innebär att en sökande kan få sådan egendom som motparten innehar omhändertagen eller på annat sätt undandragen dennes förfoganderätt. Ett yrkande om kvarstad ges in till domstolen som prövar frågan. Bifalls ansökan ankommer det på sökanden att begära verkställighet av beslutet hos Kronofogdemyndigheten.

Ett beslut om kvarstad förutsätter att sökanden kan visa sannolika skäl för sitt anspråk och att det föreligger en sabotagerisk från motpartens sida. Ett beslut om kvarstad förutsätter vidare att sökanden antingen redan för en talan om

ett huvudanspråk eller avser att inom kort föra en sådan talan. Beslutet förutsätts normalt komma efter att motparten hörts, men vid fara i dröjsmål (en kvalificerad sabotagerisk) kan beslutet fattas utan att motparten har hörts. Ett omedelbart beslut skall omprövas sedan motparten hörts. Sökanden har ett strikt skadeståndsansvar gentemot sin motpart och måste därför i allmänhet ställa säkerhet. Domstolens beslut om kvarstad skall genast gå i verkställighet. Kvarstaden upphör senast i samband med att huvudanspråket har avgjorts.

Grönboken är diskuterande och några slutgiltiga förslag läggs inte fram. De möjliga förslag som diskuteras kan få konsekvenser för nationell lagstiftning.

1.3 Budgetära konsekvenser

Mot bakgrund av att de idéer och förslag som diskuteras i grönboken inte utgör några slutliga förslag från kommissionen är det i nuläget inte möjligt att redogöra för konkreta budgetkonsekvenser.

2 Ståndpunkter

2.1 Svensk ståndpunkt

Regeringen är positiv till att ett samråd inleds om hur man kan förbättra verkställigheten av penningfordringar i EU genom kvarstad över gränserna.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaternas ståndpunkter är inte kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Grönboken kommer att skickas på remiss till berörda svenska intressenter.

3 Övrigt

3.1 Fortsatt behandling av ärendet

Kommissionen har ställt ett antal frågor i grönboken och berörda parter uppmanas att lägga fram sina synpunkter senast den 31 mars 2007. Kommissionen planerar därefter en offentlig utfrågning i syfte att diskutera innehållet i grönboken.

Grönboken kommer att skickas på remiss för att få ytterligare underlag inför att frågorna skall besvaras.

2006/07:FPM28

Enligt kommissionen kommer ett eventuellt förslag på lagstiftning på detta område föregås av en konsekvensanalys. I den analysen kommer man att ta upp hur stora problemen är i samband med indrivning av skulder utomlands och hur verksamma eventuella alternativ till EU-regler skulle kunna vara.

3.2 Rättslig grund och beslutsförfarande

Konsultationsprocessen kräver inte någon rättslig grund men många områden som diskuteras i grönboken omfattas av gemenskapskompetens såväl som medbeslutande med Europaparlamentet.

3.3 Fackuttryck/termer